

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 4/2006 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta parlamentin ja neuvoston asetukseksi (yhteistyöyhtymäasetus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 18 päivänä tammikuuta 2006 lähettänyt jatkokirjelmän 2. SM 21.12.2005 ja 7 päivänä helmikuuta 2006 jatkokirjelmän 3. SM 24.01.2006 asiassa U 69/2004 vp hallintovaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Kari Parkkonen, sisäasiainministeriö
- erityisasiantuntija Kirsi Neiglick, oikeusministeriö
- aluesuunnittelupäällikkö Kari Pakarinen, Suomen Kuntaliitto.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnot HaVL 39/2004 vp, HaVL 2/2005 vp ja HaVL 34/2005 vp.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asia koskee ehdotusta parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajat ylittävän yhteistyön eurooppalaiseksi yhtymäksi. Asetusehdotuksen otsikko on sittemmin muutettu muotoon Eurooppalainen alueyhteistyöyhtymä. Valtioneuvoston 3. jatkokirjelmässä on kyse Yhdistyneen kuningaskunnan puheenjohtajuuskauden viimeisestä kompromissiesityksestä ja siihen Itävallan puheenjohtajakaudellaan artikloihin 6 ja 8bis esittämistä muutoksista.

Artikla 1 koskien yhtymän luonnetta ei sisällä muutoksia. Yhtymä voidaan perustaa rajat ylittävään, alueiden ja valtioiden väliseen yhteistyöhön. Yhtymä on oikeushenkilö.

Artiklan 1bis säännös koskee yhtymään ja sen toimiiin sovellettavaa lakia. Muotoilua on muutettu koskemaan yhtymän lisäksi sen suorittamia toimia. Uuden kohdan 1 toisen alakohdan mukaan, jos on tarpeen luoda lainvalinta koskien yhtymän toimia, yhtymää pidettäisiin sen jäsenvaltion toimielimenä, jossa se on rekisteröity. Artiklaa on muutettu myös muilta osin. Valvontaa koskevat säännökset on siirretty omaan artiklaan 3 ter. Sen maan lakeja, jossa yhtymä on rekisteröity, sovelletaan säännöksessä kaikkiin sellaisiin asioihin, joista ei säädetä ko. asetuksessa, tai jos asiasta ei ole nimenomaisesti määrätty yhtymän sopimuksessa tai säännöissä. Kohtaan 2 on otettu säännös tilanteesta, jossa jä-

senvaltion alueilla sovelletaan eri lakeja. Kohtaan on otettu uusi lisäys.

Artiklassa 2 on säännös yhtymän kokoonpanosta. Yhtymä koostuu jäsenistä, jotka ovat kelpoisia kansallisen lain mukaan osallistumaan yhtymään. Yhtymän perustajina voivat olla jäsenvaltiot, alueelliset ja paikalliset viranomaiset sekä muut julkisia hankintoja koskevan direktiivin tarkoittamat julkisyhteisöt.

Artiklassa 3 on säännös yhtymän perustamisesta. Artiklaa on muutettu. Kunkin jäsenen on ilmoitettava jäsenvaltiolle, jonka lain mukaan se on perustettu, aikomuksesta osallistua yhtymään, lähettää sille jäljennös sopimuksesta ja säännöistä ja pyytää jäsenvaltion suostumusta osallistua yhtymään. Artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltio hyväksyy ottaen huomioon perustuslain (its constitutional structure) jäsenen osallistumisen yhtymään, paitsi jos se katsoo, että osallistuminen yhtymään ei ole asetuksen tai kansallisen lain mukaista. Oikeudellisessa harkinnassa huomioon tulee ottaa myös ne kansallisen lain säännökset, jotka koskevat jäsenen toimivaltaa (power) ja velvollisuuksia. Ehdotukseen on siten lisätty vaatimus perustuslain huomioonottamisesta ja siitä, että mahdollisen jäsenen osallistuminen ei saa olla kansallisen lainsäädännön vastaista. Kukin jäsenvaltio omalta osaltaan hyväksyi mahdollisen jäsenen osallistumisen, joten hyväksyminen ei käsittäisi yhtymän perustamista, kuten alkuperäisessä kompromissiesityksessä. Jos osallistumista yhtymään ei hyväksytä, jäsenvaltion tulee antaa perusteltu vastaus epäämisen syistä kolmen (aikaisemmin kahden) kuukauden määräajassa.

Artiklaan 3 on otettu lisäksi kolme uutta kohtaa. Kohdan 4 mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä yhteisö huolehtimaan 2 ja 3 kohdan hyväksymismenettelystä. Kohtaan 6 on otettu säännökset sopimuksen ja sääntöjen olennaisesta muuttamisesta. Vanha 7 kohta on poistettu.

Artiklaan 3bis on otettu säännökset oikeushenkilöllisyyden saamisesta ja julkaisemisesta. Yhtymä saa oikeushenkilöllisyyden rekisteröinti- tai julkaisemispäivästä, riippuen siitä, kumpi tapahtuu ensin.

Artikla 3ter (1) sisältää säännökset yhtymän toiminnan valvonnasta ja tarkastamisesta, joka tapahtuu yhtymän rekisteröintimaan lain mukaan. Kohtaan 2 on otettu uusi säännös tilanteesta, jossa yhtymän toimia tarkastetaan toisen jäsenvaltion alueella. Säännöksen mukaan yhtymän kotipaikan jäsenvaltion viranomaiset sopivat järjestelyistä, joita noudatetaan suoritettaessa tarkastuksia toisen jäsenvaltion alueella. Tarkastukset tulee suorittaa kansainvälisesti hyväksytyjen tilintarkastuseriaatteiden mukaan. Kohdasta on poistettu maininta sovellettavasta yhteisön oikeudesta ja jäsenvaltion laista.

Artiklassa 4 säädetään yhtymän tehtävistä. Artiklaan on tehty muutoksia. Yhtymä hoitaa niitä tehtäviä, jotka jäsenet ovat antaneet (given to it) yhtymälle. Tehtävistä sovitaan 3 ja 5 artiklan mukaan. Vanhan sanamuodon mukaan tehtävät osoitettiin (assigned to it) yhtymälle. Kohdan 2 mukaan jäsenet päättävät tehtävistä niin, että tehtävät ovat kaikkien perustajien toimivalan mukaisia. Uutena asiana siihen on lisätty, että tehtävät ovat lisäksi kansallisen lain mukaisia. Tehtävät rajoittuvat taloudellisen ja sosiaalisen koheesion vahvistamiseen. Kohdassa 3 on tehtävien laajuutta koskeva rajausta. A-alkohta koskee rakennerahastoja. B-alkokohdassa sanamuotoja on tarkennettu koskemaan alueellisen yhteistyön erityistoimia, jotka on määritetty artiklassa 1(2).

Artiklan 4 kohdassa määritellään sellaiset julkisen vallan käyttöön liittyvät tehtävät, joita EGTC:lle ei voida antaa, kuten poliisi- ja sääntelytehtävät. Artikla koskee 1 kohdan mukaisesti tehtäviä, jotka on annettu yhtymälle. Aikaisemmin tehtävät siirrettiin (delegated) yhtymälle. Artiklan sanamuotoa ei ole muilta osin muutettu.

Artiklassa 5 säädetään yhtymäsopimuksen (convention) sisällöstä. Artiklaan on tehty eräitä muutoksia. Sopimus päätetään yksimielisesti. Uuden b-alkohdan mukaan sopimuksessa tulee määritellä maantieteellinen alue, jossa yhtymä toimii. D-alkohdan mukaan sopimuksen tulkintaan ja toimeenpanoon sovellettava laki on sen maan laki, jossa yhtymällä on rekisteröity kotipaikka. F-alkokohdassa on säännös sopimuksen muuttamismenettelystä. Artiklasta on poistettu

vanha alakohta (2)(f), joka koski toimitilujen myöntämistä ja julkisten palvelujen siirtämistä yhtymälle. Yhtymän perustamista koskevassa sopimuksessa tulee siten olla yhtymän nimi ja sen kotipaikan osoite, yhtymän tavoite ja tehtävät, sen kesto ja purkamisehdot, luettelo jäsenistä, säännökset yhtymään ja sen toimiin soveltuva laista, jos tarpeen, järjestelyt vastavuoroisesta tunnustamisesta valvonta mukaan lukien sekä sopimuksen muuttamista koskevat menettelysäännöt.

Artiklassa 6 on säännös yhtymän säännöistä. Sääntöjen sisältöön on tehty eräitä vähäisiä muutoksia. Säännöt koskevat seikkoja, joista vähintään tulee määrätä. Artiklan 1 kohdan mukaan säännöistä päätetään sopimuksen perusteella yksimielisesti. Kohdan kaksi mukaan säännökset on annettava seuraavista seikoista: yhtymäsopimuksen määräykset, toimielinten toimintaa koskevat säännöt, päätöksentekomenettelyt, työkieli, järjestelyt erityisesti henkilöstöhallinnosta ja henkilöstön hankkimisesta, järjestelyt jäsenten taloudellisesta tuesta, kirjanpito- ja talousarviosäännöistä sekä valvonnasta ja ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat viranomaiset. G-kohdasta (aiemmin f-kohta) on poistettu termi osoittaminen (designation). Uutena ovat säännökset sääntöjen muuttamismenettelyistä alakohdassa h (aiemmin g-kohta) sekä viittaus-säännös mahdollisiin artiklassa 8bis tarkoitettuihin vastuunrajoituksiin.

Artiklan 7 mukaan yhtymän pakollisia toimielimiä ovat kokous ja johtaja. Yhtymällä voi olla myös muita toimielimiä, joilla tulee olla selkeästi määritellyt toimivaltuudet. Uutena on artiklassa säännös sen toimien sitovuudesta kolmansia osapuolia kohtaan. Toimet ovat sitovia, vaikka ne eivät ole yhtymän tehtävien mukaisia. Säännöksellä suojataan vilpittömässä mielessä toimineen kolmannen tahon etuja (luottamuksensuoja).

Artiklassa 8 säädetään talousarviosta. Artiklaa ei ole muutettu.

Budjettivastuusta on otettu säännös uuteen 8 bis artiklaan. Puheenjohtaja on tehnyt uuden esityksen kohtaan 1. Jäsenen vastuu on yhteisvastuuta koko yhtymän velvoitteista, ellei yhty-

män jäsenen jäsenvaltion kansallinen laki rajoita vastuuta. Uuden 3 alakohdan mukaan muut jäsenet voivat myös rajoittaa vastuutaan, jos yhden jäsenen vastuu on rajoitettu. Kohtaan 2 on otettu säännös selvittäjästä maksukyvyttömyys-tilanteessa. Maksukyvyttömyys arvioidaan yhtymän rekisteröidyn kotipaikan mukaan. Kohdassa 3 on säännös siitä, että jäsenvaltiolla ei ole taloudellista vastuuta sellaisesta yhtymästä, jossa se ei ole jäsenenä.

Artiklassa 9 on uusi julkista etua koskeva säännös ja jäsenvaltion oikeus kieltää yhtymää toimimasta vastoin julkista etua (esimerkiksi vastoin yleistä turvallisuutta ja kansanterveyttä). Uuteen 1 kohtaan on otettu säännös siitä, että jäsenvaltio voi vaatia jäsenen eroamista näitä periaatteita rikkovasta yhtymästä. Päätöksen oikeudellinen riitauttaminen on oltava mahdollista.

Artiklassa 10 on uusi säännös yhtymän toiminnan lopettamisesta. Sen lisäksi, mitä sopimuksessa määrätään, yhtymä voidaan lakkauttaa, jos se ei noudata artiklan 1(2) tai/ja 4 säännöksiä.

Artiklaa 10 bis on muutettu. Artiklassa kolmansilla osapuolilla, jotka asioivat yhtymän kanssa tai ovat siihen sopimussuhteessa, on oikeus ryhtyä yhtymää vastaan oikeudellisiin toimenpiteisiin. Kohdan 2 mukaan toimivaltaiset tuomioistuimet määräytyvät sen maan lain mukaan, jossa yhtymällä on rekisteröity kotipaikka. Poikkeuksista pääsääntöön säädetään kohdassa 3. Kohdassa säädetään kansalaisen oikeudesta käyttää valitusoikeutta EGTC:n perustajina olevia julkisyhteisöjä vastaan hallinnollisista päätöksistä koskien toimenpiteitä, joita yhtymä toteuttaa. Artiklasta on poistettu kuluttajaa koskeva säännös. Toimivaltaisena tuomioistuimena on se tuomioistuin, jonka alueella kansalaisella on kotipaikka. Lisäksi artiklaan on otettu säännös siitä, että kansalaisella on aina oikeus saada palvelut omalla kielellä ja tiedonsaantioikeus.

Artiklassa 11 on säännös siitä, että jäsenvaltioiden tulee laatia sellaiset säännöt, jotka takaavat asetuksen tehokkaan soveltamisen. Vähimmäisvaatimuksena soveltamissäännösten tulee osoittaa asianmukainen rekisteri, kysymykseen

tuleva laki artiklassa 1 bis (rekisteröintipaikan maan laki) ja artiklassa 3 (3). Säännöksen mukaan soveltamissäännöksiä voidaan antaa myös muista seikoista, joilla varmistetaan asetuksen tehokas soveltaminen. Artiklan 3 alakohtaa on muutettu. Kansallisen lain määräysten perusteella jäsenvaltio voi laatia luettelon tehtävistä, jotka yhtymän jäsenellä kansallisen lain mukaan jo on ja jotka koskevat artiklassa 2(1) tarkoitettua alueellista yhteistyötä. Artiklan 2 kohdan mukaan rekisteröinnistä on mahdollista periä maksuja niistä tosiasiallisesti aiheutuneiden hallinnollisten kustannusten perusteella.

Artikla 12 koskee voimaantuloa. Lähtökohtana on, että asetusta voitaisiin soveltaa 1.1.2007 lukien.

Valtioneuvoston kanta

EU-ministerivaliokunta on 14 joulukuuta 2005 vahvistanut kannan, että EGTC-asetuksen tulee olla vapaaehtoinen jäsenvaltioille. Kanta on sama, joka on esitetty valtioneuvoston U-kirjelmässä 69/2004 syksyllä 2004. Kannanotto perustui komission alkuperäiseen ehdotukseen, jonka voitiin arvioida olevan tietyiltä osin ristiriidassa perustuslain määräysten kanssa. Tällöin eräänä ratkaisumahdollisuutena oli vaatia asetuksen mahdollistaman instrumentin käyttöönoton vapaaehtoisuutta jäsenvaltioille.

Ehdotuksesta on neuvoteltu Hollannin, Luxemburgin ja Yhdistyneiden kuningaskuntien puheenjohtajakausilla vuoden 2005 loppuun saakka. Lisäksi asian käsittely on alkanut Itävaltan puheenjohtajakaudella. Neuvottelujen kuluessa ehdotus on muuttunut olennaisesti, ja Suomen esittämät muutokset on keskeisiltä osin huomioitu ja kirjattu Yhdistyneen kuningaskunnan 21 joulukuuta 2005 päivättyyn kompromissiehdotukseen. Keskeisiä muutoksia ovat: 1) säännökset, joilla poistettiin yhtymän jäsenen mahdollisuus sopia vapaasti yhtymään sovellettavasta laista, 2) jäsenvaltion mahdollisuus olla hyväksymättä jäsenen liittymistä yhtymään, jos se on kansallisen lainsäädännön vastaista, 3) yhtymän tehtäviä koskevat rajoitukset, 4) kansalaisen perusoikeuksien ja hyvän hallinnon vaatimusten huomioonottaminen asetukses-

sa ja 5) jäsenvaltion mahdollisuus antaa tarkempia soveltamissäännöksiä yhtymän käyttöönottoon liittyen.

Yhtymän käyttöönoton säätäminen vapaaehtoiseksi jäsenvaltioille ei kuitenkaan ole mahdollista. Mikäli asetus tulee voimaan, edellyttää se jäsenvaltioilta asetuksen täytäntöönpanoa koskevia toimenpiteitä. Vaatimus asetuksen vapaaehtoisuudesta tarkoittaa käytännössä asetus ehdotuksen torjumista.

Edellä olevan perusteella valtioneuvosto muuttaa aiemmin otettua kantaa ja katsoo, että Suomi voi hyväksyä asetusehdotuksen, jos se täyttää Suomen jäljempänä kohdissa 1—4 asetetut neuvottelutavoitteet:

1. Suomi kannattaa lähtökohtaisesti komission tavoitetta löytää sellaisia hallinnollisia ratkaisuja, joilla voidaan helpottaa ja edistää rajat ylittävää yhteistyötä.

2. Suomi ei kuitenkaan pidä esitettyä asetusta tarpeellisena itselleen, mutta ymmärtää sen merkityksen useille muille jäsenvaltioille. Suomi pitää tärkeänä, että asetusehdotuksen käsittely ei viivästytä muiden rakennerahastojen uudistukseen kuuluvien asetusehdotusten käsittelyä eikä tulevien ohjelmien käynnistämistä.

3. Suomi katsoo, että yksilön perusoikeuksien ja muutoksenhakuoikeuden tehokas toteutuminen edellyttää, että sellaisiin yhtymän päätöksiin, jotka vaikuttavat kansalaisen perusoikeuksiin, sovellettaisiin kansalaisen kotimaan lakia siinäkin tilanteessa, että yhtymä sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa.

4. Suomi katsoo, että yhtymän tehtävät tulisi ensisijaisesti rajoittaa rakennerahastoihin liittyviin tehtäviin. Tehtävien laajentaminen rakennerahastojen ulkopuolelle edellyttää, että Suomen perustuslaista johtuvat ongelmat on otettu asetusehdotuksessa riittävällä tavalla huomioon. Sellaisia asioita ovat erityisesti säännökset jäsenvaltion mahdollisuudesta kansallisen lain perusteella estää jäsenen osallistuminen yhtymään, kansalaisen perusoikeuksien ja hyvän hallinnon vaatimusten huomioon ottaminen asetusehdotuksessa ja jäsenvaltion mahdollisuus antaa tarkempia soveltamissäännöksiä yhtymän käyttöönottoon liittyen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Euroopan komissio antoi 14.7.2004 ehdotuksen parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajat ylittävän yhteistyön eurooppalaiseksi yhtymäksi. Asetusehdotus on osa rakennerahastoja koskevaa uudistusesitystä. Nyt käsiteltävänä olevassa 3. jatkokirjelmässä on kyse Yhdistyneen kuningaskunnan puheenjohtajakauden viimeisestä kompromissiehdotuksesta ja nykyisen puheenjohtajan Itävallan siihen esittämistä eräistä muutoksista. Asetusehdotuksen ongelmakohdat liittyvät pääasiassa valtiosääntöoikeudellisiin kysymyksiin. Hallintovaliokunta on tarkastellut ehdotusta oman toimialansa näkökulmasta keskittyen lähinnä rajat ylittävään yhteistyöhön EU:n alue- ja rakennepolitiikan sekä kuntien harjoittaman yhteistyön kannalta.

Asetusehdotuksella on tarkoitus ottaa käyttöön Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä, jonka puitteissa sen jäsenet voisivat harjoittaa Euroopan unionin alueella rajat ylittävää sekä alueiden ja valtioiden välistä yhteistyötä. Jäseniä yhtymässä voisivat olla valtiot, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, kuten kunnat, sekä julkisoikeudelliset yhtiöt. Yhtymän tehtävät käsittäisivät rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoa ja/tai muiden toimenpiteiden toteuttamista rahoituksen alkuperästä riippumatta. Yhtymä perustettaisiin jäsenten keskinäisellä sopimuksella. Valiokunta on antanut asetusehdotuksen aikaisemmissa käsittelyvaiheissa lausunnot HaVL 34/2005 vp, HaVL 2/2005 vp ja HaVL 39/2004 vp. Asetusehdotukseen on tehty neuvottelujen aikana Suomen oikeusjärjestelmän kannalta huomattavia parannuksia ja Suomen esittämiä kantoja on otettu huomioon. Keskeisiä muutoksia ovat säännökset, joilla poistettiin yhtymän jäsenen mahdollisuus sopia vapaasti yhtymään sovellettavasta laista, jäsenvaltion mahdollisuus olla hyväksymättä jäsenen liittymistä yhtymään, jos se on kansallisen lainsäädännön vastaista, yhtymän tehtäviä koskevat rajoitukset, kansalaisen perusoikeuksien ja hyvän hallinnon vaatimusten huomioonottaminen asetuksessa ja jäsenvaltion mahdollisuus antaa tar-

kempia soveltamissäännöksiä yhtymän käyttöönottoon liittyen. Saadun selvityksen perusteella uusimmassakin asetusehdotuksessa esitetty menettely edellyttäisi muutoksia Suomen lainsäädäntöön.

Ydinkysymys 3. jatkokirjelmässä koskee lupumista tietyin edellytyksin siitä kannasta, että asetuksen mahdollistaman yhteistyöinstrumentin — yhteistyöyhtymän — käyttöönoton tulisi olla jäsenvaltioille vapaaehtoinen. Asetus oikeudellisenä instrumenttina on sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä kaikissa jäsenmaissa. Mikäli asetusta tulee voimaan, edellyttää se kuitenkin jäsenvaltion toteuttavan sellaiset lainsäädäntö- tai muut toimenpiteet, että asetuksessa tarkoitettu menettely on käytännössä mahdollista. Tässä suhteessa yhtymän käyttöönottoa ei voida säätää vapaaehtoiseksi. Toinen asia on, että yhteistyöyhtymän perustaminen on asetuksen mukaan vapaaehtoista.

Valiokunta toistaa sen jo aiemmissakin kannanotoissaan ilmaisemansa näkemyksen, että asetusehdotuksen tavoitteita helpottaa ja edistää rajat ylittävää yhteistyötä voidaan pitää sinänsä kannatettavina. Suomen näkökulmasta säädöksen tarpeellisuuteen voidaan kuitenkin suhtautua varauksellisesti. Rajayhteistyötä ja muuta yhteistyötä on mahdollista toteuttaa sopimus pohjaisesti, mistä Suomessa on hyvää kokemusta. Toisaalta toisilla jäsenmailla voi olla tarvetta asetuksessa tarkoitettun yhteistyömenettelyn mahdollistamiseen, eikä asetusehdotukseen ole siinä suhteessa tarpeen suhtautua torjuvasti, jos se on mahdollista toteuttaa Suomen kannalta välttämättömät oikeudelliset näkökohdat huomioon ottaen.

Kyseessä oleva kompromissiesitys sisältää säännökset jäsenvaltion hyväksymismenettelystä. Yhteistyöyhtymää perustettaessa kunkin jäsenen tulee ilmoittaa "omalle" jäsenvaltiolleen aikomuksestaan osallistua yhtymään ja pyytää jäsenvaltion suostumusta siihen. Jäsenvaltio hyväksyy jäsenen osallistumisen yhtymään, mikäli perustuslaillinen järjestelmä, asetusta tai kansallinen laki ei sitä estä. Selvityksen mukaan hyväk-

symismenettelyssä voi olla kysymys esimerkiksi kunnan toiminnan lainmukaisuuden arvioimisesta sen liittyessä yhtymään. Hyväksymismenettelyä voidaan arvioida myös yhtymälle ehdotettujen tehtävien kautta. Suomen kannalta keskeiset kysymykset liittyvät esimerkiksi siihen, että yhtymän jäsenenä oleva kunta ei voi sopia yhtymälle siirrettävistä tehtävistä niin laajasti kuin asetusehdotuksessa todetaan. Selvityksen mukaan asiaa voitaisiin tosin täsmentää asetuksen mahdollistamalla kansallisilla täytäntöönpanosäännöksillä.

Yhteistyöyhtymän tehtävät on asetusehdotuksessa pyritty rajaamaan taloudellisen ja sosiaalisen koheesion vahvistamiseen. Yhtymän tehtävät koskisivat rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoa ja muiden erityistoimien toteuttamista riippumatta siitä, mistä rahoitus tulee. Säännös on valiokunnan näkemyksen mukaan edelleen alaltaan laaja ja toimenkuvamääritelmä jää yhä melko väljäksi. Tehtävien voidaan arvioida olevan luonteeltaan enemmänkin toimeenpanoon liittyviä ja jo tehtyjä päätöksiä toteuttavia. Ne eivät välttämättä edellyttäisi hallintopäätösten tekemistä. Toisaalta asetuksessa ei ole suljettu sellaista poiskaan. Julkisen vallan käyttöön liittyvät valtion viranomaistehtävät on tarkoitus rajata asetuksen ulkopuolelle, mutta täysin selvää ei ole se, miltä osin yhtymän tehtäviin voisi kuulua sellaisia tehtäviä, jotka Suomessa katsotaan julkisiksi hallintotehtäviksi. Asia on merkityksellinen muun muassa kuntien osallistumisen kannalta.

Valiokunnan näkemyksen mukaan yhteistyöyhtymän tehtävien rajoittamista vain rakennera-

hastotehtäviin voidaan pitää perusteltuna. Valiokunta korostaa, että tässäkin tapauksessa uusi organisaatio ei saa muodostua hankkeiden saaman rahoituksen edellytykseksi. Tärkeää on myös se, että asetusehdotuksen käsittely ei viivästytä muiden rakennerahastouudistukseen kuuluvien asetusehdotusten käsittelyä eikä tulevien rakennerahasto-ohjelmien käynnistymistä.

Valiokunta pitää perusteltuna kantaa, jonka mukaan Suomi katsoo yksilön perusoikeuksien ja muutoksenhakuoikeuden tehokkaan toteutumisen edellyttävän, että sellaisiin yhtymän päätöksiin, jotka vaikuttavat kansalaisen perusoikeuksiin, sovellettaisiin kansalaisen kotimaan lakia siinäkin tapauksessa, että yhtymä sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa. Valiokunta toteaa, että tämä asettaa myös yhteistyöorganisaatiolle ja sen henkilöstölle vaatimuksia yhtymän muiden jäsenten lainsäädännön tuntemuksen ja myös esimerkiksi kielitaidon suhteen.

Valiokunta korostaa hyvän hallinnon takeiden asianmukaista huomioon ottamista asetuksessa ja tähdentää lisäksi, että yhtymän jäsenen vastuu tulee määritellä selkeästi. Tämä on tärkeää etenkin suhteessa kansalaiseen, mutta myös muutoin, esimerkiksi yhteisön velvoitteita koskevan taloudellisen vastuun osalta.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Lauri Kähkönen /sd
vpj.	Veijo Puhjo /vas	Kari Kärkkäinen /kd
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Lauri Oinonen /kesk
	Nils-Anders Granvik /r	Heli Paasio /sd
	Lasse Hautala /kesk	Satu Taiveaho /sd
	Rakel Hiltunen /sd	Tapani Tölli /kesk
	Hannu Hoskonen /kesk	Ahti Vielma /kok
	Jyrki Kasvi /vihr	Tuula Väättäinen /sd.
	Esko Kurvinen /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne.